

۱) ضرورت شناخت زمین و جو در جنگ

همزمان با درگیر شدن در اولین جنگ برای انسانها روشن شده است که شناخت زمین و جو آن چه اهمیتی دارد، زیرا انسان در تمام مرحله‌های زندگی خود را با اقلیم و اوضاع طبیعی سر به‌گریبان دیده و در جنگ نیز همین وضع را مستند یافته است. تاریخ نشان می‌دهد که جهت جنگهای بزرگ که طی مسافت طولانی را شامل شده نقشه‌هایی (هر چند کلی) تهیه شده است. شاید بتوان اولین موارد مستند و مستند را به زمان اسکندر در دوران پیش از میلاد مسیح «ع» نسبت داد، لشکر کشی - های اسکندر به جنوب اروپا، شمال افریقا و آسیای غربی و مسافه و نبردهای بزرگ پس از او مستند به انجام شناساییهای اولیه و تهیه کروکی از زمینها و مطالعه در عوامل طبیعی و انسانی مناطق مورد علاقه بوده است.

اگر تادریه در نبردهای خود دقیقاً فلات ایران را چون یک منطقه دارای وحدت جغرافیایی هدف قرار داده و پس از تصرف هند، رود سند را به‌عنوان مرز شرقی ایران تعیین و غرب آن را تخلیه می‌کند دقیقاً نشان دهنده توجه او به زمین و بهره‌گیری از نقشه است.

در جنگهای قریب‌البعید اخیر، اهمیت توجه به جو زمین بیش از پیش مورد توجه واقع شده و به‌طور قطع باید گفت فرماندهی بی توجه به جو و زمین محکوم به شکست است و این شکست نیازی به قدرت دشمن ندارد بلکه طبیعت خود عامل شکست او خواهد بود.

در جنگ دوم جهانی، متفقین جهت تصرف فرانسه‌ای که در اشغال آلمانها بود، نیروی دریایی خود را در انگلیس سازماندهی کرده و قریب به یک سال در انتظار مناسبترین زمانی که اوضاع نور مهتاب، جزوید، جریان باد و ساعات روشنایی شبانه روز همگی به نفع مهاجم باشد، صبر کردند و با استفاده از بهترین فرصت بر نیروی آلمان هجوم برده و فرانسه را تصرف نمودند.

در جنگ تحمیلی نیز ایسن نکته برای فرماندهان روشن بود و مدنظر آنها قرار داشت. برای نمونه باید گفت که جهت عبور از اروندرود و تصرف فاو (عملیات والفجر)، قریب به یکسال مطالعه مداوم بر روی اوضاع جریان آب اروندرود، جزوید، وضعیت سواحل طرفین، وضعیت آب و هوا، جدولهای روشنایی آفتاب و ماه به‌طور دقیق صورت پذیرفت تا به باری خداوند متعال زمان مناسب

نقشه در اطلاعات و عملیات

گزیده سخترانی برادر سید رحیم صفوی قائم مقام محترم فرماندهی کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در سمینار «نقشه در دفاع، نقشه در سازندگی».

پیشگفتار

انسان از دیر باز و همزمان با آغاز زندگی بر روی زمین، همواره با جو و اوضاع طبیعی زمین درگیر بوده و دست و پنجه نرم کرده است. مدت‌ها طول کشیده تا انسانهای اولیه نسبت به شرایط اقلیمی (آب و هوا)، خاک، آب، ناهمواریها و... اطلاعات اولیه کسب نموده و پس از ضرباتی که در طی قریب‌البعید متحمل شده نحوه هماهنگ کردن نسبی خود با طبیعت را فراگرفته و به غارها پناه آورده سپس به کوچ اقدام کرده و به هر وسیله خود را در یک محدوده کوچک جغرافیایی محصور ساخته و نسبت به هماهنگی خویش با طبیعت اقدام نموده است.

با گذشت زمانهای بسیار، انسان با فراگیری مقداری از قوانین حاکم بر طبیعت، با سکونت در خارج از غارها به مبارزه با طبیعت پرداخته و به روشهای گوناگون خود را در مقابل اوضاع طبیعی حفظ کرده است. از این هنگام است که با کشف روشهای کشاورزی و دامپروری معنای زمین حاصلخیز مرتعهای با کیفیت، ارزش آب و... روشن شده و عاملی جهت آغاز مناقشات انسانهای زیاد طلب بر روی کره زمین گشته است.

انسانها جهت تنازع بقا و دستیابی به زمین و اقلیم مناسب‌تر اقدام به مهاجرت کرده و به‌مرور در حاشیه رودها، دره‌های حاصلخیز و مناطق معتدل ستر گزیده‌اند. امروز باستان‌شناسان بر این باورند که اولین نمونه‌های کشت‌گندم در تاریخ زندگی بشر مربوط به حاشیه‌های رودخانه‌های هیرمند و جیحون (آسیای مرکزی) بوده و اولین نمونه‌های ایجاد شهر در بین‌النهرین و جلگه نیل ظهور کرده است.

همچنین تاریخ بر این نکته گواه است که در زمانهای اولیه بیشترین درگیریهای بزرگ بر سر دستیابی به همین نقاط با ارزش و شمدن رخ داده است.

در قسمتهای دیگر تا حد امکان و به سیزانی که فرصت اجازه دهد پیرامون موارد استفاده از نقشه در اطلاعات و عملیات بحث خواهد شد.

۴ نقشه در اطلاعات

الف) نقشه‌سینا و راهنمای جمع‌آوری اطلاعات

همواره در جنگها اولین قدم کسب اطلاعات از وضعیت جو، زمین و دشمن می‌باشد. جهت کسب اطلاعات بایستی مراحل جمع‌آوری و بررسی انجام‌شده و سپس اطلاعات به‌دست آمده جهت مراجع ذی‌نیاز انتشار یابد. در مرحله جمع‌آوری اطلاعات نیز به عنوان اولین قدم طراحی روشی جهت جمع‌آوری مطرح است و در اینجاست که نقشه چون یک سینا و راهنمای ضروری خود را می‌نماید.

دشمن در روی زمین گسترش یافته است، از اینرو چه دشمن و چه ما اگر قصد هجوم یا دفاع با هر نوع عملیات دیگری را داشته باشیم بر روی زمین حرکت خواهیم کرد، پس از ضروریات آغاز یک کار اطلاعاتی شناخت زمین است. نقشه به یک عنصر اطلاعاتی کمکی فراوانی می‌کند.

مطالعه کلی زمین در اسوری که یاد خواهند شد امری ضروری است؛ این موردها عبارت‌اند از:

- استقرار دیدگاه بصری یا الکترونیکی بر وضعیت ارتفاعات، زهکشها، شیارها و پستی و بلندیها و عوارض کلی زمین؛
- کشف راههایی به سوی دشمن برای انجام عملیات و به‌دست آوردن مسیرهایی که دشمن احتمالاً از آنها استفاده خواهد کرد؛
- درک چگونگی گسترش نیروهای دشمن؛
- طراحی عملیات گشتی به سمت نیروهایی که دشمن در خط مقدم و عمق آماده ساخته است.

همچنین جهت یافتن مقرهای اصلی، بندها و آمادگاههای لجستیکی، مخازن سوخت و آب بایستی توجه را به نقاط آباد سرزمین دشمن معطوف داشت شکی نیست که در تمامی موارد فوق نقشه به‌عنوان یک راهنما به عنصر اطلاعاتی کمک می‌کند. نقشه عنصر اطلاعاتی را راهنمایی می‌کند تا بداند که: کدام ارتفاع بلندتر است و کدامین پستی‌تر؟ نقطه‌های کور

نقشه‌های توپوگرافی تهیه می‌شود، یک نقشه توپوگرافی تصویر تمامی عوارض موجود روی زمین در مقیاس کوچک بر روی کاغذ است، این نقشه فراگیر، قابل حمل و قابل تکثیر می‌باشد (لازم به ذکر است که ما در اینجا به سیستمهای گوناگون تصویر زمین کروی بر روی سطح و نقشه‌های کوچک و همچنین به کارآیی انواع نقشه‌ها نمی‌پردازیم و فقط پیرامون نقشه‌های مورد استفاده نیروهای نظامی بحث می‌کنیم).

همچنین نقشه‌های دریایی، وضعیت عمق آب، جریانات دریایی و دیگر نیازسندها در دریا را پاسخ می‌دهد و نقشه‌های هواشناسی مناطق هم‌دما، جریانات دما، وضعیت رطوبت و دیگر عوامل جوی را نشان می‌دهند.

امروزه در جهان نقشه به‌طور نسبی دارای یک زبان بین‌المللی است که استفاده کامل از آن مستلزم یادگیری آن خط و زبان می‌باشد.

نیروهای مسلح در مباحث مربوط به جغرافیای سیاسی، تهدیدات جهانی، اوضاع ابرقدرتها و مباحث استراتژیک به نقشه‌های کوچک مقیاس و متوسط مقیاس و جهت مباحث تاکتیکی به نقشه‌های بزرگ مقیاس تا ۱:۲۵۰۰۰۰ و حتی ۱:۱۰۰'۰۰۰ نیازمندند.

با توجه به استفاده گسترده از نقشه، نقشه‌ها بایستی دارای رنگ مناسب باشند تا ارتفاعات را به خوبی نشان داده و ضمناً به روز باشند و چیزی از جزئیات را فرگذار نکنند.

به دقت انتخاب شد و عملیات با موفقیت کمال اجرا گردید.

از طرف دیگر موارد بسیاری نیز در جنگها مشاهده شده که به دلیل عدم توجه طراحان به وضعیت اقلیمی و زمین مورد نظر عملیات با مشکلات بزرگی مواجه گردیده است.

به هر ترتیب اوضاع اقلیم و زمین در انتخاب زمین، نوع نبرد، تاکتیکهای رزمی، روش استقرار در زمین، نحوه حرکات، چگونگی پشتیبانی از یگانها و... تأثیر تعیین کننده‌ای دارد.

با توجه به انجام عملیات گوناگون آفندی در طی جنگ تحمیلی در منطقه جنوب، نحوه بدانند در ارتفاعات سردسیر کردستان، وضعیت راهها و چگونگی حرکات در شمال و جنوب مناطق هم‌مرز با عراق، انتخاب نوع یگانها در هر یک از نبردهای مناطق شمالی و جنوبی و روش پشتیبانی از یگانهای دیگر در ارتفاعات شمالی و دشت‌های جنوبی کشور اشاراتی درمی‌آید که مفید خواهند بود.

ارتباط نقشه با جو زمین

حال که به‌طور مختصر اهمیت توجه به زمین و جو در نبرد روشن شد باید دید که آیا در تمامی مناطق امکان اطلاع یافتن از وضعیت اقلیم و زمین با حضور در آنها امکان پذیر است یا راههای دیگری هم وجود دارند؟

بدیهی است خیر. جهت بهره‌برداری همزمان، سریع و همه‌جانبه از اطلاعات موجود پیرامون زمین

رودخانه‌ها، باتلاقها، جنگلها، و ... منابع آب، عوارض مصنوعی از قبیل شهرها، روستاها، جاده‌ها، سد ها... جریان آنها و سواحل، راهنمای خوبی است. سمناً اوضاع اقلیمی را می‌توان با بهره‌گیری صحیح از نقشه‌های هواشناسی به دست آورد.

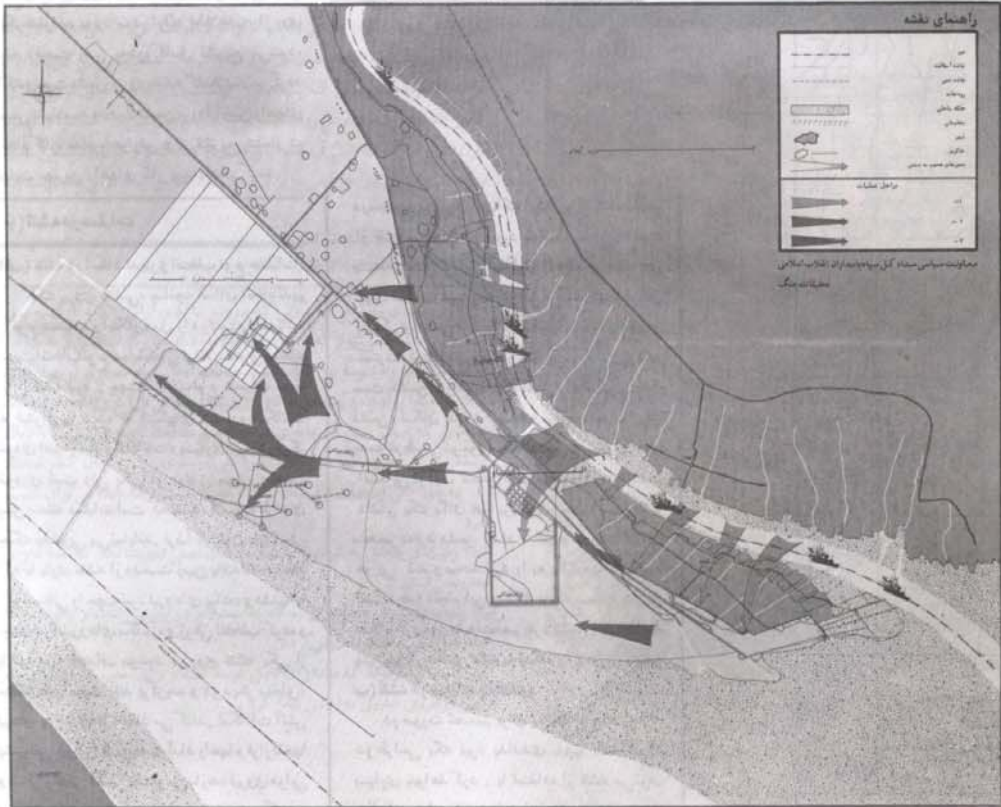
ب) نقشه به‌عنوان بوم (زمینه) پذیرنده کثرت اطلاعات
پس از انجام مرحله جمع‌آوری اطلاعات، پس از انجام مرحله جمع‌آوری اطلاعات، اطلاعات حاصله با بستی دسته‌بندی شده و مورد بررسی قرار گیرند. در دسته‌بندی و بررسی اطلاعات نیز نقشه کمک بزرگی به عنصر اطلاعاتی می‌کند. با استفاده از شکل زمین بر روی نقشه، خطوط اول، دوم، و عمق منطقه بداندی دشمن مشخص شده، آمادگاہا و قرارگاہا، راههای ارتباطی و عقبه‌ها مشخص می‌شوند هر کلمه از اطلاعات جایگاه خود را می‌یابد و بر مستند خود می‌نشیند.

دسترسی به مناطق از طریق جاده‌ها به چه نحو است؟ وضعیت آماد راههای دشمن چگونه است؟ و هزاران سؤال دیگری که در تمامی آنها نقشه راهنمای اصلی عنصر اطلاعاتی به‌شمار می‌آید.

ب) نقشه به‌عنوان یک منبع اطلاعات
در پاسخ بسیاری از اطلاعات، نقشه یک منبع پاسخگویی باشد. نبرد سطح به رموز نقشه بسیاری از سئوالات مربوط به زمین، آب و اقلیم را با بهره‌برداری از خود نقشه پاسخ می‌دهد. نقشه در رابطه با شکل، شیب و تا حدودی جنس ارتفاعات، تسلط ارتفاعات بر یکدیگر، شکل و شیب و مبدا و منتهای شیارها در ارتفاعات، پوشش گیاهی به‌عنوان استار و اختفا در منطقه، وضعیت سوانع طبیعی از قبیل

منطقه در چه جاهایی هستند؟ امکان اختفا و پوشش درورای کدام ارتفاع ممکن است؟ شیارها از کجا شروع شده‌اند؟ خط‌الراسی‌ها و خط‌القرها کدام‌اند؟ شیب در کدام سمت ارتفاعات تند و در کجا مناسب است؟ از کدام مسیر می‌توان به عمق دشمن دسترسی داشت؟ از حیث زمین دشمن با چه مقدرات و محدودیتهایی مواجه است؟ در صورت بازنگری وضعیت نقطه به‌چه صورت درمی‌آید؟ جنس زمین در شرایط اقلیمی گوناگون چه وضعی می‌شود؟ منابع آب منطقه کجاها هستند؟ منطقه‌های مسکونی کجا قرار دارند؟ در چه مسیر یا مسیرهایی با افراد بومی یا عناصر پسرانگنده دشمن برخورد خواهد شد؟ آمادگاہا را در کجا می‌توان یافت؟

والفجر ۸ - عبور، گسترش و تثبیت در مراحل عملیات

توبخانه‌ها، خنبارها، مراکز مخابراتی و راداری دشمن تماماً در نقاط خود بر روی نقشه جای می‌گیرند، عوارض حساس، بهترین معابر وصولی، سوانع طبیعی و مصنوعی بر روی نقشه مشخص می‌شوند و در نهایت زمینه جهت تهیه یک جمع‌بندی اطلاعاتی کاسل حاوی وضعیت جو، زمین و دشمن امکان‌پذیر می‌گردد. آنگاه با مطالعه اوضاع جوی و لحاظ نمودن مقاصد دشمن، تاکتیکهای دشمن و وضعیت خودی می‌توان پیش‌بینی‌های لازم مربوط به راههای اقدام احتمالی دشمن، یا بهترین معابر وصولی خودی به دشمن را بررسی و به فرماندهان پیشنهاد کرد.

ت) تأثیر نقشه در ارائه اطلاعات

پس از جمع‌بندی اطلاعات به هنگام ارائه آنها نیز نقشه خود را می‌نمایاند. بدون نقشه ارائه اطلاعات دقیق و حجیم موجود تقریباً یک امر محال بوده و قطعاً کیفیت ارائه قابل قیاس با روشهای دیگر نخواهد بود. موقع ارائه اطلاعات، از روی نقشه وضعیت زمین به‌طور کاسل تشریح می‌شود، آنگاه وضعیت دشمن بر روی نقشه کاسل بیان می‌گردد سپس با مقایسه وضعیت دشمن بر روی زمین راههای انجام کار، معابر، عوارض و... تشریح شده و در نهایت بهترین راههای کار پیشنهاد می‌گردد.

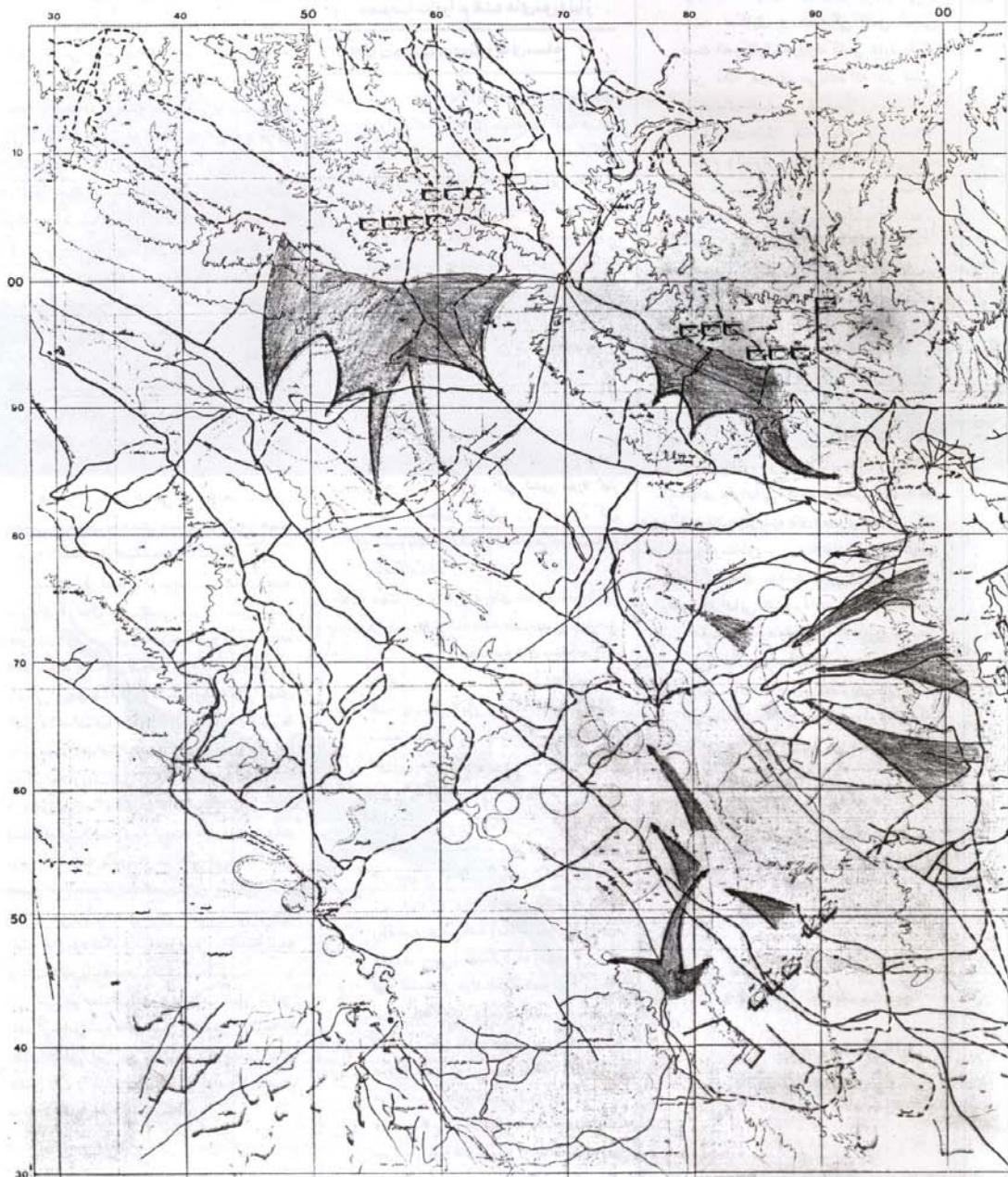
پ) نقشه در عملیات

الف) نقشه در اتخاذ تدبیر و انتخاب نوع عملیات یک نیروی نظامی، چنانچه امکان اتخاذ تدبیر نوع عملیات و ابتکار عمل را در دست داشته باشد، جهت انتخاب نوع عملیات می‌تواند بیشترین استفاده را از نقشه ببرد. جهت انتخاب نوع عملیات توجه به استراتژی نبرد، تاکتیکهای دشمن، امکانات خودی اعم از نیرو و امکانات و بسیاری عوامل دیگر ضروری است ولی یکی از عوامل مهم، وضعیت زمین منطقه عملیات است که نقشه، آن را به طراحان جنگ به‌خوبی می‌نماید. فرغاً طراحان با شناختی که با باری نقشه از وضعیت زمین یافته‌اند، منطقه کوهستانی را جهت نبرد نیروهای پیاده، و دشتها را جهت نبرد نیروهای مکانیزه و زرهی انتخاب کرده و با توجه به اهداف موجود در روی نقشه یکی از منطقه‌ها را جهت آفتد برگزیده و در دیگر مناطق، نبردی پدافندی را اتخاذ می‌کنند. امکانات آتش پشتیبانی خود را با توجه به آساده راهها و قرارگاهها و استقرار اصلی دشمن مستقر می‌سازند، نیروی هوایی و هوا نرو خود را نسبت به زمین توجیه می‌کنند و

در مجموع می‌توان گفت که ایشان با استفاده صحیح از نقشه می‌توانند در نبرد موفقیت بسیاری داشته باشند. مثلاً دلایل گوناگون انتخاب منطقه هور جهت عملیات خیبر و پدرا از این قرارند. عدم امکان بهره‌گیری دشمن از زمین منطقه جهت انجام باتکهای گسترده، استقرار نیروها در خفا، حرکت نیروها به سمت دشمن در اختفای کاسل، غافلگیر نمودن دشمن، امکان پدافند از منطقه تصرف شده با توجه به سوانع طبیعی موجود در منطقه مثل دجله و نهرهای انشعابی از آن. ممکن است فرماندهای با در دست داشتن یک یگان هوا برد قوی، جهت بستن عقبه منحصر به فرد دشمن اقدام به انجام عملیات دوران هوایی کند و صحنه نبرد را به یکباره به نفع خود تغییر دهد؛ انجام این ریسک بزرگ مستلزم داشتن اطلاع از وجود عقبه منحصر به فرد دشمن است و لازمه چنین چیزی، داشتن نقشه به هنگام کاسل می‌باشد.

ب) نقشه در عملیات پدافندی

در صورت تصمیم برای پدافند از یک منطقه، در طراحی یک نبرد پدافندی خوب نقشه کمک بسیاری خواهد کرد. با استفاده از نقشه می‌توان خطوط مسلط موازی با خطوط دشمن و در فاصله

۴) خصوصیات انواع نقشه‌های مورد نیاز

اطلاعات و عملیات در نیروهای مسلح

الف) جهت مقابله با تهدیدات و طراحی‌های استراتژیک، نیروهای مسلح به نقشه‌های ۰۰۰'۰۰۰:۱ و ۰۰۰'۰۰۰:۱:۲۵۰ همسایگان کشورهای منطقه نیاز دارند، این نقشه‌ها بایستی به زبان فارسی بوده و تا حد امکان به روز باشند (البته تابع یک سیستم تصویر و قاطع‌های مشابه نقشه‌های ایران)

ب) در مناطق مرزی کشور، نیروهای مسلح به نقشه‌های ۰۰۰'۰۰۰:۱ و ۰۰۰'۰۰۰:۱:۲۵۰ توپوگرافی نیازمندند این نقشه‌ها بایستی در مناطق بر فعالیت هر دو سال یکمرتبه و در مناطق دیگر هر ۵ تا ۱۰ سال بازمینی و به هنگام کردند.

پ) جهت استفاده عمومی نیروهای مسلح وجود نقشه ۰۰۰'۰۰۰:۱:۱۰۰ کل کشور مورد نیاز است. همچنین پوشش ۰۰۰'۰۰۰:۱:۵۰ کل کشور بایستی تکمیل شده و هر ۵ سال یکبار به هنگام گردد.

ت) جهت دریای خزر، دریای عمان و خلیج فارس و اروندرود ترجمه نقشه‌های دریایی با مقیاس ۰۰۰'۰۰۰:۱:۳۰ جهت نیروهای مسلح ضرورت دارد.

ث) نقشه بایستی قابل استفاده عموم نیروهای مسلح باشد از این جهت طراحی یک سیستم آموزشی سعی و بصری با استفاده از امکانات متنوع کمک آموزشی به صورت فراگیر ضروری است.

ج) همچنین جهت تجسم بهتر وضعیت عوارض در صورت امکان ساخت، یکسری نقشه ۰۰۰'۰۰۰:۱:۵۰ برجسته قابل تکثیر به تعداد زیاد ضروری می‌باشد (مانند آنچه که در سپاه نیروی زمینی) تهیه گردیده است).

چ) تهیه نقشه‌های هواشناسی بخصوص از مناطق مرزی که گویای وضعیت اقلیم در ماه‌های گوناگون سال باشد جهت نیروهای مسلح ضروری است که این مهم با همکاری سازمان هواشناسی کشور بایستی صورت پذیرد.

ح) در به هنگام کردن نقشه‌ها، استفاده سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح از اطلاعات موجود در ارتش و سپاه ضرورت داشته و برای به‌تر

مناسب و سرکوب و انتخاب کرده و در خطوط متوالی یک بدافندی عمیق را طراحی و اجراء نمود. جهت طراحی موانع بدافندی نیز بایستی از نقشه استفاده کرد، حفر کانالها، سنگرها، راه‌ها و ... تماماً با استفاده از نقشه صورت می‌پذیرد. جنگ آبی در منطقه جنوبی مرز مشترک ایران و عراق یک نمونه عالی از استفاده نقشه در این راه است، در جلگه خوزستان شیب بسیار کم بوده و اختلاف ارتفاع نقاط بسیار دور از یکدیگر حداکثر به ۳ تا ۴ متر می‌رسد. در این منطقه آب به عنوان یک مانع عمده بین نیروی خودی و دشمن و در صورت فشار بر خطوط دشمن چون نیروی مهاجم می‌تواند عمل نماید از این جهت طراحی مسیر انتقال آب، انباشت آب و ایجاد هجوم یا طراحی دفاع به کمک آب، نقشه کمک بسیاری به طراحان این امر کرده است، هر چند که علاوه بر نقشه، برداشت مستقیم از زمین (ژئودزی) و مطالعات دقیق دیگری نیز مورد نیاز می‌باشد.

همچنین در جهت طراحی دفاع متحرک جهت تکمیل طرح‌های بدافندی بایستی بهترین راه‌های کار را با استفاده از نقشه محاسبه و شناسایی کرد.

همچنین در استفاده از موقعیت و تعاقب علیه نیروهای در حال عقب‌نشینی و فرار دشمن جهت جلوگیری از فریب نیروهای خودی و عدم کشته شدن نیروها به مناطق غیر ضروری و دام‌های احتمالی بایستی از روی نقشه توجه عمیقی به عقبه‌ها، راه‌های اصلی و اهداف عمده دشمن در منطقه داشت و نیروها را به سمت اهداف اصلی هدایت کرد. در عملیات دورانی چه از روی زمین (مانند عملیات طریق القدس در محور جزایه که دوران از داخل رملهای شمال پستان صورت گرفت) و چه از روی هوا (مانند عملیات مرصاد که یک پیکان توسط هلی کوپتر به عمق دشمن در جاده کرد- قصرشیرین بر بالای تنگه پاتاق هلی برد گردید و موفق شد) بایستی از روی نقشه به وجود تنگه‌ها، راه‌ها و موانع منطقه توجه و دقت لازم را معطوف داشت.

حتی در عملیات تأخیری (عقب‌نشینی طراحی شده از مقابل نیروهای دشمن) بایستی با توجه به نقشه مناطق امن در عقب، فریکاهایی برای دشمن و... را طراحی و شناسایی کرده و در صورت ضرورت مطابق طرح عمل نمود.

رسیدن تلاش‌های سازمان‌های مختلف در امر نقشه همکاری و هماهنگی کامل تمامی دست اندرکاران ضرورت کامل دارد. ذکر این نکته ضروری می‌باشد که در تمامی فعالیت‌های نظامی، عمرانی، مهندسی، کشاورزی و ... نقشه، یک منبع و سبب شروع و گسترش فعالیتها بوده و طبیعی است که در صورت تهیه یک یا چند نوع نقشه از کل کشور بر مبنای درخواستهای متنوع عمومی و تخصصی، بودجه مصرف شده بر روی فعالیت‌های گوناگون سرشکن می‌شود و از سویی دیگر فعالیتها به صورت هماهنگ، برنامه‌ریزی شده و کاملاً اقتصادی پیش می‌روند.

در بابان، ضمن قدرتانی از زحمات سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح در برگزاری این سمینار جهت بحث و تبادل نظر پیرامون اهمیت و جایگاه نقشه و وسواد متنوع استفاده از آن، به کلیه سازمان‌های جغرافیایی، استادان محترم دانشگاه‌ها و دانشجوین عزیز رشته‌های ذینفع پیشنهاد می‌کنم با حضور در مناطق مرزی و استفاده از اسناد موجود تجربیات گرانبهای به دست آمده در امر استفاده از علوم جغرافیایی، نقشه برداری، آبیاری و مهندسی رزمی هشت سال نبرد مقدس را در قالب پایان نامه‌های تحقیقاتی و موضوعات پژوهشی و مستقل به رشته‌تحریر در آورده و ضمن کسب تجربیاتی در این راه، تجربیات گذشتگان را جهت بهره‌گیری آیندگان از سینه تاریخ بیرون کشیده و بر صفحه کتابهای دانشگاهی مستقل سازند.

به امید پیروزی اسلام بر کفر جهانی
والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته